

Energiklagenemnda

Energiklagenemndas avgjørelse 5. mars 2021

Sak: 2020/0964

Klager: A

Energiklagenemndas medlemmer:

Per Conradi Andersen, Edna Grepperud og Morten Sundt

1 Sakens bakgrunn

- (1) Reguleringsmyndigheten for energi (heretter "RME") fattet 19. oktober 2020 vedtak om at Glitre Energi Nett AS har beregnet nettleie for husholdningskunder gjennom sitt pilotprosjekt "Smart Nettleie" i tråd med prinsippene i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffen av 11. mars 1999 nr. 302 (kontrollforskriften) § 13-1.
- (2) Saken ble brakt inn som en uenighetssak for RME av A (heretter "klager") ved e-post datert 4. mai 2020. Klager påklaget Glitre Energi Nett AS' innføring av "Smart Nettleie" som prisdiskriminerende. RMEs kompetanse til å avgjøre uenighetssaker er regulert i forskrift av 24. oktober 2019 nr. 1413 om nettregulering og energimarkedet (NEM) § 4-13.
- (3) Saken har sin bakgrunn i vedtak datert 10. februar 2020 hvor RME ga Glitre Energi Nett AS (heretter "klagemotpart") dispensasjon fra forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 14-2 andre ledd for å teste ut tidsdifferensiert energiledd i nettleien. Dispensasjonen gjelder fra vedtakets dato til og med 31. desember 2021, på følgende vilkår:
 - *Glitre Energi Nett informerer kundene om hvordan tariffene er utformet.*
 - *Nettselskapet skal også informere om at den nye nettleien er en forsøksordning, og at det kan komme endringer etter 2021.*
 - *Det er frivillig for kundene å delta i pilotprosjektet.*
 - *Kundene skal ikke miste sine kunderettigheter, herunder til blant annet leveringskvalitet, informasjon fra nettselskapet og rett til å selv velge kraftleverandør.*

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

- *Resultatene fra pilotprosjektet skal gjøres allment tilgjengelig. Glitre Energi Nett skal minimum årlig informere RME om status for prosjektet. RME ønsker å publisere rapporten etter prosjektets slutt.*
- *Energiledet i tariffen kan tidsdifferensieres mellom natt og dag.*
- *RME legger til grunn at innføringen av et «sikringsbasert» fastledd basert på programmerbare løsninger i kundeinformasjonssystemet (KIS), gjennomføres i tråd med annet relevant regelverk.*

- (4) RME sendte ut forhåndsvarsel i uenighetssaken datert 4. september 2020 med frist for merknader fra partene innen 21. september 2020. Klager sendte inn merknader datert 9. september 2020. RME fattet vedtak i tråd med forhåndsvarselet den 19. oktober 2020:

"Vedtak

RME vurderer at GEN har beregnet nettleie for husholdningskunder gjennom sitt pilotprosjekt Smart Nettleie i tråd med prinsippene i forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 13-1."

- (5) Vedtaket ble påklaget av klager den 19. oktober 2020.
- (6) RME vurderte klagen, men konkluderte med at den ikke ga grunnlag for å endre eller oppheve vedtaket, jf. lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker datert 10. februar 1967 (forvaltningsloven) § 33. Klagen og sakens dokumenter ble oversendt Energiklagenemnda ved RMEs innstilling datert 14. desember 2020.
- (7) Klager og klagemotpart har i brev datert 15. desember 2020 fått informasjon om saksgangen for Energiklagenemnda og frist til å inngi kommentarer til RMEs innstilling i saken eller andre merknader.
- (8) Energiklagenemnda avholdt nemndsmøte i saken 1. mars 2021.

2 Reguleringsmyndigheten for energis vedtak

- (9) I sitt vedtak legger RME til grunn at uenigheten gjelder spørsmål om klagemotpartens beregning av nettleie for husholdningskunder gjennom pilotprosjektet Smart Nettleie er i tråd med reglene i forskrift om kontroll av nettvirksomhet.
- (10) RME viser til at nettleien skal dekke kostnadene ved at kundene bruker og er tilknyttet strømmettet. RME har foreslått en omlegging av nettleien for strøm der formålet er å bidra til effektiv utnyttelse av strømmettet og sikre at nettleien for husholdninger over tid blir så lav som mulig. Videre vises det til at klagemotparten har fått innvilget dispensasjon fra kontrollforskriften § 14-2 andre ledd for gjennomføring av prosjektet Smart Nettleie som skal teste ut et tidsdifferensiert energiledd i nettleien.
- (11) I sin vurdering viser RME til at klager har anført at det lave energiledet på natt vinter bare vil komme husholder med elbil til gode da det kun er disse kundene som kan flytte forbruket sitt. Klager mener at dette medfører diskriminering av kundene.
- (12) RME redegjør innledningsvis for prinsipper for utforming av nettleien, herunder de generelle prinsippene i forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 13-1. Nettselskapene

skal sikre at alle som ønsker det får markedsadgang på like vilkår og skal tilby kundene ikke-diskriminerende og objektive punktтарiffer og vilkår. Videre redegjøres det for forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 14-2 som regulerer nettleie for uttak i distribusjonsnettet. Kunder i distribusjonsnettet uten effektavregning avregnes etter et fastledd og et energiledd. Fastleddet skal dekke kundespesifikke kostnader og en andel av de øvrige kostnadene i nettet. Energileddet skal dekke marginale tapskostnader og kan i tillegg dekke en andel av de øvrige kostnadene som ikke kreves gjennom fastleddet. RME viser særskilt til at nettselskapene har noe frihet i hvordan de vil utforme energileddet og fastleddet for å dekke inn kostnadene sine.

- (13) Klagemotparten har fått dispensasjon fra reglene i forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 14-2 andre ledd for gjennomføring av en fullskalatest av ny tariffstruktur. Dette prosjektet innebærer at energileddet i nettleien tidsdifferensieres ut over variasjoner i marginale tap i strømmettet.
- (14) RME viser til at i klagemotpartens nettleiemodell er energileddet lavere priset på natt vinter. Det er ikke gjort justeringer i energileddet på dagtid eller i fastleddet. Det lave energileddet gjelder alle husholdningskunder, og for alt forbruk som skjer i gitt tidsrom. Med andre ord vil det være billigere for kunden å bruke strøm på natt vinter, enn på dag. Dette skal gi kundene insentiv til å flytte forbruk fra tider når nettet er høyt belastet, til tider der nettet er lavere belastet for å bidra til effektiv utnyttelse av nettet. RME vurderer derfor at tariffen er objektiv og kontrollerbar, og basert på relevante nettforhold.
- (15) Med hensyn til spørsmålet om diskriminering viser RME til at det er opp til kundene selv å velge å flytte forbruket sitt eller ikke. Uavhengig av hvilken nettleiemodell et nettselskap har vil kunden ha ulike forutsetninger for å svare på prissignalene i nettleien. I hvilken grad en kunde har muligheten til å flytte forbruket er ikke relevant for vurderingen av om tariffen er ikke-diskriminerende og objektiv.
- (16) Klagemotparten har videre ikke mulighet til å hente inn merinntekter gjennom prosjektet, uten å føre dette tilbake til kundene, da RME regulerer klagemotpartens tillatte inntekt. Det er den tillatte inntekten som avgjør hvor mye tariffinntekter nettselskapene kan hente fra kundene. Dersom de får merinntekter gjennom prosjektet skal dette betales tilbake til kundene i form av redusert nettleie senere år.

3 Partenes anførsler

3.1 Klagers anførsler

- (17) Klager har i det vesentlige anført:
- (18) Klagemotpartens innføring av smart nettleie innebærer en differensiering av nettleie og prisdiskriminering. Klager viser til at normale husholdninger ikke har mulighet til å flytte forbruk i meningsfull grad til perioden hvor nettleien er lavere og nettselskapet fraråder sine kunder å flytte mulig forbruk til nattetid grunnet brannfare. Det er i realiteten kun elbileiere som kan flytte forbruket til nattetid. Dette innebærer reelt sett en subsidie.
- (19) Dette er en prinsipiell sak. Dersom monopolselskaper for nettleie skal kunne begynne å prisdiskriminere mellom kunder så kan dette medføre store merkostnader for normale

husholdninger uten mulighet til å flytte strømforbruk. Familier med små barn er spesielt utsatt for slik prisdiskriminering

3.2 Klagemotpartens anførsler

- (20) Klagemotparten har i det vesentlige anført:
- (21) I brev til RME datert 12. juni 2020 har klagemotparten vist til at pilotprosjektet Smart Nettleie er en del av målsettingen om å finne nettleiestrukturer som kan gi insentiv for kundene til å utnytte ledig kapasitet i nettet, fremfor å etterspørre økt nettkapasitet. Økt nettkapasitet vil medføre betydelige investeringer og dermed sterkere prisvekst i nettleien enn hva som synes å være nødvendig.
- (22) Klagemotparten viser også til at prosjektet gir insentiv til å lade elbilen om natten, men at prosjektet omfatter alt forbruk som skjer i tidsrommet kl. 22.00 til 06.00. Alle kunder kan få fordeler av prosjektet.
- (23) Økt forbruk innenfor et eksisterende nett vil medføre ekstra inntekter til netteieren, selv om prisen er redusert. Denne inntekten føres tilbake til kundene, siden inntektsrammen begrenser hva netteieren kan kreve inn av nettleie. Det forventes at dette økte forbruket gir en inntekt som dekker inn prisreduksjonen. Dersom dette oppnås i løpet av noen år vil alle kunder tjene på Smart Nettleie, siden deler av forbruket deres blir avregnet til en lavere pris for alle kunder, uten at det medfører prisøkning i andre perioder av døgnet/året.
- (24) Kundene har anledning til å reservere seg fra deltagelse i prosjektet Smart Nettleie.

4 Klagenemndas vurdering

- (25) Saken gjelder klage over vedtak om beregning av nettleie etter bestemmelsene i kontrollforskriften § 13-1.
- (26) Spørsmålet i saken er om Glitre Energi Nett AS' pilotprosjekt "Smart Nettleie" er prisdiskriminerende og i strid med reglene i kontrollforskriften.
- (27) Klagemotpartens prosjekt "Smart nettleie" har ved RMEs vedtak datert 10. februar 2020 fått dispensasjon fra kontrollforskriften § 14-2 andre ledd, for perioden 10. februar 2020 til 31. desember 2021. Dispensasjon ble gitt for at nettselskapet skulle få muligheten til å teste ut tidsdifferensiert energiledd i nettleien. Energiklagenemnda bemerker at klagen i realiteten knytter seg til dette prosjektet og ikke klagemotpartens ordinære beregning av nettleie.
- (28) Når det gjelder dispensasjonsvedtaket datert 10. februar 2020 har klagers e-post datert 4. mai 2020 kommet inn etter klagefristens utløp på tre uker. Videre er det tvilsomt om klager ville hatt rettslig klageinteresse knyttet til vedtaket om dispensasjon fra kontrollforskriften § 14-2 andre ledd. Energiklagenemnda understreker at det som skal behandles i denne saken er klage over RMEs vedtak i uenighetssaken datert 19. oktober 2020.
- (29) Prosjektet "Smart nettleie" innebærer at det vil være billigere for kundene å bruke strøm på natt vinter enn på dag vinter. Dette er tenkt å gi kundene insentiv til å flytte forbruket fra tider når nettet er høyt belastet, til tider der nettet er lavere belastet, for å bidra til effektiv utnyttelse av nettet. Slik effektiv utnyttelse vil redusere behovet for økt

investering, noe som vil komme samtlige sluttbrukere til gode. Det lave energileddet gjelder alle husholdningskunder og for alt forbruk som skjer i tidsrommet mellom kl. 22.00 og 06.00. Det er frivillig for kundene å delta i prosjektet.

- (30) De generelle prinsippene for utforming av nettleie er slått fast i kontrollforskriften § 13-1. Prinsippene skal sikre at alle som ønsker det får markedsadgang på like vilkår samt bidra til effektiv utnyttelse og utvikling nettet. Kontrollforskriften § 13-1 første ledd bokstav c) lyder:

"Alle nettselskapene er ansvarlige for at det utarbeides tariffer som er punktbaserte etter følgende prinsipper:

(...)

c) nettselskapet plikter å tilby alle som etterspør netjtjenester ikke-diskriminerende og objektive punkttariffer og vilkår."

- (31) Utforming av tariffer for ordinære uttak i distribusjonsnettet er nærmere regulert i kontrollforskriften § 14-2. Det følger av denne bestemmelsen at kunder i distribusjonsnettet uten effektavregning avregnes etter et fastledd og et energiledd. Fastleddet utgjør et fast månedlig beløp uavhengig av kundens forbruk. Dette skal dekke kundespesifikke kostnader og en andel av de faste kostnadene i strømmettet, og kan differensieres eksempelvis på grunnlag av hvor mye effekt kundene har tilgang på gjennom sin hovedsikring. Energileddet skal som utgangspunkt reflektere kostnadene ved å overføre strøm, med andre ord de variable brukskostnadene.
- (32) Etter gjeldende regelverk er det tillatt for nettselskapene å legge deler av de faste kostnadene over på energileddet i nettleien. Dette innebærer at fastleddet er lavere for alle kundene enn hva det ellers ville vært, mens energileddet er høyere enn hva kun kostnadene ved transport av strøm skulle tilsi. Det er nettselskapet som avgjør om de vil inkludere en andel av faste kostnader i energileddet. Nettselskapet kan velge å øke fastleddet ved at en større andel av de faste kostnadene hentes inn gjennom fastleddet. Energileddet må da tilsvarende reduseres. Dette er ikke i strid med kontrollforskriften § 14-2. Nettselskapet har dermed en viss frihet i hvordan de vil utforme energileddet og fastleddet for å dekke inn kostnadene sine.
- (33) Når det gjelder klagers anførsel om at det er diskriminering når det i realiteten bare er eiere av elbil som kan flytte forbruket til natt og dermed få lavere pris, viser nemnda til at det er opp til kundene selv å velge å endre sitt forbruksmønster. Energiklagenemnda er enig med RME i at kundene vil ha ulike forutsetninger for å svare på prissignaler i nettleien. Dette vil ikke i seg selv føre til at tariffen er diskriminerende. Det fremheves også at det er frivillig for kundene å delta i det tidsbegrensede prosjektet. Etter nemndas syn er tariffen utformet i tråd med kontrollforskriften § 13-1 bokstav c). Som RME mener Energiklagenemnda at tariffen er objektiv og kontrollerbar, og basert på relevante nettforhold.
- (34) Uavhengig av prosjektet "Smart nettleie" er klagemotpartens tillatte inntekt regulert og dette avgjør også hvor mye tariffinntekter nettselskapet kan hente fra kundene. Dersom klagemotparten får merinntekter skal dette tilbake til kundene i form av redusert nettleie senere år. Dette medfører at klagemotparten ikke kan hente inn merinntekter gjennom prosjektet, uten å føre dette tilbake til kundene på et senere tidspunkt.

5 Vedtak

(35) Energiklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:

1. Klagen tas ikke til følge.

2. Vedtak 202004665-12 fattet av Reguleringsmyndigheten for energi 19. oktober 2020 stadfestes.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28, tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

Oslo, 5. mars 2021

Per Conradi Andersen
Nemndsleder

Edna Grepperud
Medlem

Morten Sundt
Medlem

Dokumentet er godkjent elektronisk